

3. *Janthina nitens* Menke.

En tot el litoral ab las dos especies anteriors.

Fam. II, FIROLIDÆ

1. Gen. *Carinaria* Lamarck.1. *Carinaria cymbium* Lamarck. (*C. Mediterranea* Peron).

Molt rara; no la especie en si, sino el trobarla, per lo frágil que es la petxina. Se pot recullir entre las algas dexadas en la platja, y desperdicis en tota la costa.

2. Gen. *Firola* Peron.1. *Firola coronata* Forsk. (*Pterotrachea coronata* Forsk).

Se trova també rarament, com la precedent, entre las algas, etc. Barcelona, Rosas, Salou.

RECUILL DE MINERALS

En lo terme d' Orsavinyá, petit poblet pertanyent á n' aquesta provincia de Barcelona, y situat en una de les estrivacions de la anomenada Montanya negra, hi han unes mines que s' esplotan pe 'l mineral de coure. Una mina ó filó de mineral, resulta sempre per el mineralogista un punt molt digne d' estudi, ja que s' hi acostumen á trobar una porció de minerals mes ó menys relacionats ab el que 's presenta ab més abundor, donant nom á la mina.

En aquesta, lo que mes abunda es la Calcopirita en massa ó amorfa, que 's presenta á vegades irisada; la acompanyan los carbonats de coure, la Azurita y la Malaquita: aquesta se troba en la seva varietat fibrosa, si be poch. Abunda bastant la Bornita, Phillipsita ó Erubescita (ja que ab tots aquets noms se la coneix), que es, com se sab, un sulfur de coure y ferro, com la Calcopirita, de la que 's distingeix principalment per lo seu color, ja que aquella presenta irisacions de colors blau y violeta molt vius; se confón

moltes voltes ab la Calcopirita, si be fixantse en los colors se distinguen perfectament, com se pot veure en los dos exemplars que de dits minerals presento pe 'l Museo de la Institució. Es la Bornita mineral que no abunda tant com la Calcopirita y més rich en coure que aquesta.

He trobat senyals de coure gris, sense que pugua determinar la especie, ja que á les dificultats que sempre hi ha per determinarles, donada la seva complicació química, s' hi anyadeix aquí la cantitat trobada, que 's pot dir que sols tenyeix la roca: potser s' en trobi en mes cantitat, y allavors se farà possible l' examen.

Lo ferro está representat en primer lloch, com de costum en aquets cassos, per la Limonita, que 's presenta no sols en la superfície, constituint l' anomenat *barret de ferro*, sino en l' interior barrejat ab los minerals de coure. Hi ha, ademés, la Pirita cristallisada en petits cubos y la Magnetita, de la que he trobat la varietat magneta-polar.

Hi ha mineral de Manganés, crech que es la Pirolusita, per lo seu aspecte y characters fisichs que presenta, ja que no se ha fet encara lo seu examen químic, que 'm permeti assegurar si es aquella ó alguna altra de les especies afins.

S' hi troban bastants bancals de Calcita blanca amorfa, y alguns de Kaoli, bastant impur y terrós; pero sobre tot abunda la roca anomenada Granatita, molta part d' ella tant descomposta que s' esgruna ab los dits. Los granats que conté sont generalment petits, pero ben cristallisats, pertanyents á les especies Grosularia, Almandina, Ydocrasa ó Vesuviana (totes les que 's troben també, com se sab, en lo nostre Tibidabo) y á la Melanita ó granat negre, que es especie no tant comuna com aquelles.

Finalment á poca distancia d' ahont se fan avuy los treballs de la mina, s' hi veuhen unes capes horitzontals de bastanta llargada, pero de poch gruix, de Grafit, no molt pur, mestal volta aprofitable encara per alguns dels diversos usos industrials á que avuy se l' aplica. Están aquestes capes á poca profunditat, quedant al descobert en los marges que forman los camins oberts en la montanya.

Veyem, donchs, que en una petita estensió de terreno s' hi han pogut recullir 16 especies minerals, alguna molt interessant com la Bornita y lo granat negre ó Melanita; sent probable que n' hi hagi encare alguna altre que á mí me hagi passat per alt.

(Presento pe 'l Museo de la Institució, ademés de la Bornita y

Calcopirita, exemplars de la Pirolusita, Magnetita, Granat Melanito, Grafit y Granatita).

Y ja que de mines parlo, afegiré dos paraules d'una altre, que segons notícies s'explota á Conflent, punt situat en lo nostre Pirineu catalá, també com á mineral de coure. Gracies á la amabilitat del nostre consoci Sr. Maluquer, qui me 'n doná un exemplar per lo Museo de la Institució, se ha pogut examinar aquet mineral, resultant ser la Polybasita ó sia lo Sulfo-antimoniur cruprífer de plata, rich mineral del que no s' en tenia noticia com á tal (que jo sá-piga) que existís á Catalunya, y que indubtablement pot explotar-se (si es que no 's fá ja) també per là plata, de la que n' ha de tenir una bona porció.

LL. TOMÁS

Barcelona 7 Febrer de 1907.

UNA EXCURSIÓ AL MIRACLE

Es el Miracle un Santuari de María situat en el terme de Riner, en un dels ánguls del triángul que forma ab Cardona y Solsona, distant quatre horas de aquélla y dos y mitja d' aquesta població. El terreno va elevantse tant desde l' una com desde l' altra, fins arribar al Miracle, que es el punt més alt dels contorns (uns 880 metres sobre 'l mar), disfrutantse desde allí un bonich panorama quan l' horitzó está clar. Per la part de Llevant limita la vista la vehina serra del Miracle y allá, més cap al Nort, Serrateix y Montmajor; el Nort está coronat per las montanyas de Busa sobre Berga, seguexen las de la Mare de Deu del Hort y Canalda, Oden y Cambrils en primer terme y detrás d' ellas mostra sa testa blanca la major part del any el Pirineu Catalá ab las serras de Cadí; á Ponent se veuhen las serras de Sant Jaume y Sant Pere Sasserra en primer terme y més enllá el Montsech y Torregassa: al Mitjorn las serras de Pinós ab son devot Santuari de la Mare de Deu, que vist de lluny sembla una torre de moros, y las serras de Calaf y de Prades: per fí, entre Mitjorn y Llevant, s' oviran difumats per la boyrina els marlets del Montserrat.